

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příručka kariéerního poradce

**Podpůrný dokument pro výchovné a
kariérové poradce ze školského prostředí**

Autor: Ing. Kateřina Tvrdá

Korektura: Mgr. František Hodný, Ing. Jan Kurník

Milí kariéroví poradci,

v dnešní době existuje velké množství nástrojů, které můžete ve své praxi kariérového poradce využívat. Orientovat se v nich však není lehké. Proto jsme se rozhodli vytvořit tuto souhrnnou příručku, ve které naleznete odkazy na nástroje, ze kterých můžete dále čerpat a mimo to také přehledná data o vývoji trhu práce v Moravskoslezském kraji.

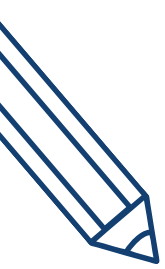
Při tvorbě jsme kladli důraz to, aby Vám byla příručka co nejužitečnější ve Vaší každodenní praxi, a proto zde nenaleznete zdouhavé teorie, ale především konkrétní nástroje a data. Text je navíc prokládán konkrétními tipy na aktivity, kterými se můžete inspirovat při práci s Vašimi žáky.

Obsahově je příručka rozdělena do dvou základních částí. V první části, zaměřené na kariérové poradenství, se seznámíte s kariérní diagnostikou RIASEC, využitím dotazníku MBTI, aplikací žákovského portfolia ve školském prostředí, online nástroji zaměřenými na kariérové poradenství, kariérními kartami pro individuální práci s žáky. Obsahuje také tipy, které můžete použít při realizaci exkurzí, tvorbě fiktivních firem a návštěvách veletrhů škol. V závěru kapitoly poté naleznete ucelený přehled literatury pro další sebevzdělávání a rovněž kontakty na instituce zabývající se kariérovým poradenstvím v Moravskoslezském kraji. Ve druhé části poté naleznete informace o vývoji trhu práce v našem kraji, tedy konkrétně data o zaměstnanosti, průměrných mzdách, nezaměstnanosti, volných pracovních místech i dopadech digitalizace včetně odkazů na webové zdroje obsahující informace o trhu práce. Celý text je koncipován tak, abyste si mohli vybrat pouze oblasti, které Vás zajímají. Pro získání co největšího všeobecného přehledu však doporučujeme přečtení celého dokumentu.

Tato příručka byla vytvořena v rámci projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání (OKAP), reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008507 a klíčové aktivity k7 „Propojení kariérového poradenství ve školách s trhem práce“.

1. část

Kariérové poradenství

1. Kariérové poradenství

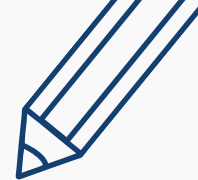
Jak již název kapitoly naznačuje, tak tato kapitola je zaměřena na oblast kariérového poradenství. Při její tvorbě byl kladen důraz na následné praktické využití ve školském prostředí, a proto je text průběžně provázán tipy na aktivity, které můžete realizovat ve Vaší praxi kariérového poradce. Zároveň je text koncipován tak, abyste si mohli vybrat pouze oblasti, které Vás zajímají a o kterých byste se rádi dozvěděli více informací. V úvodu naleznete krátký teoretický úvod do kariérového poradenství a následně již vybrané nástroje využitelné v kariérovém poradenství. Konkrétně se bude jednat o kariérní diagnostiku RIASEC, využití dotazníku MBTI, webové nástroje zaměřené na kariérové poradenství a kariérní karty pro individuální práci s žáky. Mimo to, je zde i zmínka o využití žákovských portfolií a doporučení při realizaci exkurzí, fiktivních firem a návštěvách veletrhů škol. V závěru kapitoly poté naleznete ucelený přehled literatury pro další sebevzdělávání a rovněž kontakty na instituce zabývající se kariérovým poradenstvím v Moravskoslezském kraji.

1.1 Definice kariérového poradenství a koncept CMS

Na úvod se seznámíme s definicí kariérového poradenství a stále známějším konceptem Career management skills, tzv. CMS. V současné době existuje celá řada definic kariérového poradenství. Nejčastěji využívanou je ta od OECD (2004), podle které lze kariérové poradenství definovat jako systém poradenských služeb, který pomáhá lidem v oblastech vzdělání, profesní dráhy, volby povolání a rozvoji kariéry. Zjednodušeně lze říci, že kariérové poradenství se skládá ze dvou částí, a to informačně poradenské složky (informace o náboru, trhu práce, školské nabídce apod.) a koučovací složky (sebepoznávací aktivity, individuální práce s klientem apod.).

Tím, jak dochází ke změnám na trhu práce, tak se mění i pojetí kariérového poradenství. V minulosti bylo běžné si nalézt jedno zaměstnání a setrvat zde po celý život. Náplň práce se totiž příliš neměnila, a pokud přece jen ano, tak stačilo zaměstnance vyslat na školení nebo ho proškolit přímo na pracovišti. Nyní je však řízení kariéry vnímáno jako celoživotní proces a důraz je kladen na schopnosti potřebné k efektivnímu udržení se na trhu práce. Prudce vzrůstají nároky na zaměstnance, a to především z pohledu nových znalostí a dovedností. Lidé budou s největší pravděpodobností několikrát za život měnit své zaměstnání, povolání, profesi či kvalifikaci, a díky tomu si budou muset soustavně osvojovat

různé pracovní i další zkušenosti. Řízení kariéry tedy není jednorázová událost v životě jedince, ale spíše dlouhodobý a nejlépe celoživotní proces. Proto kariérové poradenství v současném pojetí klade důraz na rozvoj kompetencí, které pomáhají jednotlivcům identifikovat své stávající dovednosti a podniknout kroky ke zlepšení své kariéry, tzv. career management skills (CMS).

Career management skills představují soubor dovedností, jenž má podpořit mladé osoby, aby se staly plnohodnotnými a samostatnými občany se schopností vyrovnávat se se změnami, které přináší dnešní doba. Mezi tyto dovednosti patří:

- **Sebepoznání:** zjišťování zájmů, svých vlastností, schopností, silných stránek, hodnot atd.;
- **Zjišťování informací o trhu práce:** informace o tom, jaké pracovní příležitosti existují a jaké jsou požadavky, které je třeba splnit, zjišťování aktuálních informací o profesích;
- **Rozhodování a plánování:** schopnost dělat rozhodnutí a přebírat za ně odpovědnost, zkoumání možností a volba, plánování dílčích kroků i dlouhodobějších cílů,
- **Sebeprezentace:** rozvoj komunikačních a interpersonálních schopností zahrnujících i dovednosti k hledání práce, sebeprezentace před okolním světem, včetně potenciálních zaměstnavatelů, formulace své vlastní osobní identity, která odráží hodnoty, dovednosti, znalosti a zájmy.

Právě toto jsou oblasti, na které by se kariérové poradenství mělo zaměřovat. Důležitou informací je rovněž odpověď na otázku, co je vlastně úkolem kariérového poradenství, a tedy i kariérového poradce. V dnešní době již není cílem kariérového poradenství doporučení vhodné a všestranně vyhovující profese, ale zejména pomoc při výchově žáků k volbě vhodného povolání. Poradce by měl žáka vést k tomu, aby byl schopen efektivně využívat dostupné informační zdroje, rozhodovat se podle nich, plánovat a řídit svoji kariéru. Můžete žákovi nabízet možnosti, ale v zásadě byste poradenství měli vést k tomu, aby se žák rozhodl sám. Obecně platí, že poradci by měli více naslouchat než mluvit. Žák má být následně schopen využívat příležitosti, které se mu nabízejí, být samostatný a zodpovědný.

SHRNUTÍ

Kariérové poradenství je systém poradenských služeb, který pomáhá lidem v oblastech vzdělání, profesní dráhy, volby povolání a rozvoji kariéry. Skládá se ze dvou částí, a to informačně poradenské složky a koučovací složky. Současné pojetí kariérového poradenství klade důraz na tzv. career management skills (CMS), tedy dovednosti, které mají podpořit mladé lidi, aby se stali plnohodnotnými a samostatnými občany se schopností vyrovnávat se se změnami, které přináší dnešní doba. Mezi tyto dovednosti patří sebepoznání, zjišťování informací o trhu práce, sebeprezentace, rozhodování a plánování. Úkolem kariérového poradce již není doporučení vhodné a všestranně vyhovující profese, ale vedení žáka k samostatné volbě vhodného povolání. Tedy schopnost, naučit žáka efektivně využívat dostupné informační zdroje, rozhodovat se podle nich, plánovat a řídit svoji kariéru s ohledem na sebepoznání.

1.2 Vybrané nástroje pro práci s žáky v kariérovém poradenství

Nyní se již přesouváme ke kapitole zaměřené na konkrétní nástroje, které můžete využívat při poskytování individuálního a skupinového kariérového poradenství. Svým zaměřením jsou vhodné do hodin občanské výuky nebo v rámci průřezového tématu člověk a svět práce. V úvodu se seznámíme s teoretickým vymezením kariévní diagnostiky RIASEC a dotazníkem MBTI. Poté je prostor věnován online nástrojům, kariévní kartám a tipům při zakládání žákovských portfolií, při pořádání exkurzí a výjezdů na veletrhy středních škol.

1.2.1. Diagnostické metody – RIASEC, MBTI

Diagnostické metody obecně slouží k sebepoznání. Je nutné si však uvědomit, že nikdy nejsou stoprocentně přesné a spíše naznačují, jak by to mohlo být. Z tohoto důvodu je vždy vhodné kombinovat více metod a výsledky vždy probrat s klientem (jinak mu mohou spíše ublížit než pomoci). Právě osobní konzultace mívá pro klienta největší hodnotu. Některé diagnostické metody jsou volně dostupné, jiné může používat jen psycholog. V posledních letech však s diagnostickými metodami pracují nejen psychologové, ale také výchovní poradci a kariéroví poradci za účelem zjištění shody mezi zájmy žáků a jejich preferovanými či dokonce již zvoleným studijním oborem. Pokud se rozhodnete diagnostické metody využívat, pak je nezbytné znát metodiku daného nástroje, způsob jeho

užití včetně následného vyhodnocení a interpretace výsledků. V kariérovém poradenství je často využívána teorie profesního vývoje RIASEC a osobnostní typologie MBTI. Proto v následujícím textu je možné nalézt teoretické vymezení těchto metod.

Hollandova teorie profesního vývoje - RIASEC

Teorie Johna L. Hollanda (1959) vychází z myšlenky, že lidé pracující v profesi a pracovním prostředí, které odpovídá jejich zájmům, bývají výrazně spokojenější a cítí se v práci dobře. Podle Hollanda je možné každého člověka charakterizovat určitým typem osobnosti a každému osobnostnímu typu odpovídá skupina povolání, která ho v zásadě zajímá a odpovídá jeho schopnostem. Pokud tedy víme, jaký je žák osobnostní typ, můžeme mu lépe pomoci s volbou jeho profesního zaměření. Pro každý osobnostní typ navíc existuje i příslušný typ pracovního prostředí. Holland zformulovat 6 osobnostních typů tzv. RIASEC (viz začínající písmena):

HOLLAND OSOBNOSTNÍ TYPY – RIASEC

- **R (realistic)**
 - realistický typ, osobnost s motorickou (manuální či manuálně technickou) životní orientací;
- **I (investigative)**
 - investigativní typ, osobnost s investigativní, či vědeckou životní orientací;
- **A (artistic)**
 - umělecký typ, osobnost s uměleckou životní orientací;
- **S (social)**
 - sociální typ, osobnost se sociální životní orientací;
- **E (enterprising)**
 - podnikavý typ, osobnost s podnikavou životní orientací;
- **C (conventional)**
 - konvenční typ, osobnost s konformní životní orientací.

Na této teorii je postaven např. zájmový dotazník, který můžeme nalézt v následující kapitole. Pro správnou interpretaci nástrojů založených na této teorii je však nutné znát charakteristiku jednotlivých Hollandových osobnostních typů. Proto v následující tabulce lze vidět přehledný popis jednotlivých osobnostních typů včetně typologie pracovních prostředí. Doporučujeme si tyto tabulky nastudovat.

Tab. 1.1. Hollandovy osobnostní typy a jejich charakteristiky

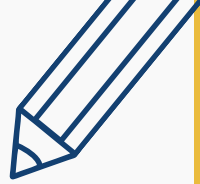
Osobnostní typ	Osobnostní charakteristiky	Oblíbené činnosti	Obvyklé schopnosti	Životní hodnoty
Realistický R	Méně společenský, trochu málomluvný, mužný, přizpůsobivý, upřímný, nefalšovaný, materialistický, přirozený, vytrvalý, neangažovaný typ	Konkrétní, jasně stanovené a uspořádané činnosti, manipulace s různými materiály, surovinami, objekty, nástroji, stroji a zviřaty	manuální, mechanické, elektrotechnické, technické	peníze, moc, postavení
Investigativní I	Analytický, opatrný, kritický, nezávislý, intelektuální, do sebe zahleděný, sociálně uzavřený, přísně metodicky zaměřený, racionální, nenáročný a skromný typ	Objevování fyzikálních, biologických a kulturních jevů a procesů, snaha po jejich pochopení a kontrole	vědecké, matematické	věda, výzkum
Umělecký A	Komplikovaný, nepořádný, nevázaný, emocionální, idealistický, tvořivý, nepraktický, impulzivní, nezávislý, do sebe zahleděný, nekonformní a originální typ	Volné umělecky zaměřené činnosti, které vyžadují cit pro tvar, hudbu, pohyb jako prostředek k tvorbě uměleckých forem a výtvorů	jazykové, výtvarné, dramatické, literární, pohybové	estetické kvality
Sociální S	Společenský, družný, ochotný ke spolupráci, přátelský, ušlechtilý, prospěšný, prozřivý, laskavý, přesvědčivý, odpovědný, taktičtí a ohleduplný typ	Sociální kontakty s lidmi různého věku s cílem je informovat, cvičit, rozvíjet, léčit nebo vzdělávat	lidské vztahy, výchovné, pedagogické, interpersonální	sociální, etické, morální problémy
Podnikavý E	Dobrodružný, zistný, ukvapený, ambiciózní, argumentující, nezávislý, dominantní, optimistický, sdílný, spoléhající se na sebe, energický typ	Vedení ostatních lidí s cílem dosáhnout očekávaných organizačních cílů, úkolů a ekonomického zisku	vůdcovství, interpersonální, verbální	politická, ekonomická úspěšnost
Konformní C	Přizpůsobivý, zásadový, svědomitý, defenzivní, efektivní, méně společenský, vytrvalý, praktický typ	Archivování zpráv, úprava písemností, zařizování, organizace, obsluha, obchodní a administrativní činnosti	manuální obchodní administrativní	obchodní, ekonomická úspěšnost

Podobně jako v případě osobnostních typů, vymezil Holland 6 typů pracovního prostředí, které odpovídají jednotlivým osobnostním typům (viz následující tabulka).

Tab. 1.2. Hollandova typologie pracovních prostředí a povolání, jejich nároků a požadavky

Pracovní prostředí	Obvyklá povolání	Požadavky a nároky pracovního prostředí	Dominující populace	Odměny a výhody
Realistické R	Odborná řemesla, technické obory, profese ve veřejných službách, práce venku, zpracovatelské a dílní obory (např. automechanik, strojník, technik, čalouník, lesník, požárník, elektromechanik aj.)	Jasně stanovené, určité a systematické pracovní činnosti s nástroji, stroji, technickým zařízením, materiály, surovinami a zviřaty, výroba, oprava a servis Manuální a technické schopnosti a dovednosti, technické myšlení, zručnost	realistické osobnostní typy pracovníků	konvenční hodnoty, užitek, peníze, moc, postavení, majetek
Investigativní I	Vědecká, intelektuální a některá technická povolání, vědecké obory a veřejné služby (např. chemik, zvukař, učitel matematiky, pilot, zubař, programátor, aj.)	Systematické studium, výzkum fyzikálních, biologických, společenských nebo kulturních jevů a procesů (pozorování, symbolické, systematické, tvůrčí objevování), jazykové schopnosti, tvůrčí myšlení	intelektuální osobnostní typy pracovníků	vědecké a duchovní hodnoty a úspěchy
Umělecké A	Umělecké, literární a hudební obory a řemesla, výtvarné a polygrafické obory a povolání (např. učitel hudby, fotograf, spisovatel, novinář, hudebník, architekt, malíř, aranžér aj.)	Tvorba uměleckých forem a výtvorů Umělecké schopnosti, tvořivé myšlení a fantazie, hudební, výtvarný nebo literární talent, cit pro hudbu, pohyb, jazyk, tvar a barvy	umělecké osobnostní typy pracovníků	umělecké hodnoty a úspěchy
Sociální S	Výchovná, pedagogická a sociálně interaktivní povolání spojená s péčí o ostatní ve veřejných službách (např. číšník, učitel, pedikér, zdravotní sestra, sociální pracovníce, státní zástupce, psychiatr, personalista aj.)	Výchova, vzdělávání, informatika, léčba, poradenství, sociální péče a veřejné služby Schopnost pracovat s lidmi a porozumět jim, sociální citění a schopnost pomáhat ostatním, organizovat a řídit práci dětí a dospělých	sociální osobnostní typy pracovníků	sociální a etické hodnoty
Podnikavé E	Manažerské, organizační a obchodní obory, prodejní a obdobytové služby, veřejné služby (např. prodáváč, nákupčí, manažer, mistr, burzovní makléř, obchodní zástupce aj.)	Řízení a organizace obchodních či hospodářských činností a pracovních kolektivů, dosahování ekonomického zisku a hospodářských výsledků. Schopnost vést, organizovat a řídit činnosti dospělých, podnikavost, schopnost přesvědčování ostatních	podnikatelské osobnostní typy pracovníků	peníze, moc, postavení
Konformní C	Úřednické, kancelářské a administrativní obory, veřejné služby, obchodní obory, administrativa (např. písařka, sekretářka, operátor výpočetní techniky, účetní, obchodní referentka aj.)	Manipulace s údaji, čísly, organizace informací, zpráv a činností, obsluha kancelářské a výpočetní techniky, archivace, dokumentace aj.	konvenční osobnostní typy pracovníků	materiální hodnoty, peníze, ekonomické, obchodní úspěchy, závislost, konformita

MBTI - Myers Briggs Type Indicator

Druhou velice známou metodou v kariérovém poradenství je přístup vycházející z myšlenek C. G. Junga tzv. MBTI - Myers Briggs Type Indicator. Jedná se o osobnostní dotazník, který odpovídá na 4 základní otázky a na jejich základě rozlišuje 4 osobnostní škály.

1. Odkud čerpáme energii? Ze samoty nebo z kontaktu s druhými lidmi

- **Extraverze – Introverze (E/I)**
- **Extrovert** – člověk, jehož zdrojem energie jsou lidé. Bývá aktivní, společenský, družný, nemá problém s navazováním komunikace.
- **Introvert** – člověk, který potřebuje soukromí a dostatek prostoru na přemýšlení. V davu lidí se necítí dobře. Je spíše zdrženlivý, tichý a umí naslouchat.

2. Jak vnímáme a přijímáme informace? Zajímají nás fakta a konkrétní věci nebo spíše co by se mohlo stát – teorie, myšlenky, fantazie?

- **Smysly – iNtuice (S/N)**
- **Smysly**: člověk, který upřednostňuje fakta. Raději věci používá, než aby zkoumal, proč a jak fungují. Je pro něho důležitá zkušenost a realita. Bývá praktický, má smysl pro detail.
- **iNtuice**: člověk, který upřednostňuje myšlenky. Řídí se intuicí, je vynalézavý. Zajímá se o to, jak věci fungují. Přitahuje ho budoucnost a abstraktní teorie. Místo detailů vidí celkový obraz.
- *vysvětlení při pohledu na les: smysly při představě lesa vidí jednotlivé stromy, zatímco iNtuice vidí celek v podobě lesa*

3. Jak se rozhodujeme? Na základě faktů nebo spíše pocitů?

- **Myšlení – Cítění (T/F)**
- **Myšlení**: člověk se rozhoduje se na základě faktů, používá logická vysvětlení a dává přednost objektivnímu postoji. Je rozvážný, přesný, jsou mu blízké pojmy jako analýzy, měřítka a posudky.
- **Cítění**: člověk se rozhoduje se na základě pocitů. Vztahy a problémy řeší s ohledem na lidi. Bere v potaz, jaký dopad to bude mít na ostatní. Je přesvědčivý, empatický a starostlivý

4. Jaké prostředí preferujeme? Stálé a neměnné nebo spíše flexibilní a proměnlivé?

- Vnímání – Usuzování (P/J)
- Vnímání: člověk, který bere život tak, jak je. Neplánuje, umí se přizpůsobovat vzniklým situacím. Pravidla a řád ho sužují. Je flexibilní a spontánní.
- Usuzování: člověk, který rád plánuje. Vše má zorganizované a naplánované. Má rád strukturu.

V následující tab. 1. 3 lze vidět přehledné shrnutí jednotlivých osobnostních škál.

Tab. 1. 3. Shrnutí osobnostních škál

	extroverze (E)	introverze (I)
energie	zdroj energie: lidé	zdroj energie: soukromí
	charakteristika: aktivní, společenský, družný, nemá problém s navazováním kontaktů	charakteristika: naslouchavý, tichý, zdrženlivý, v davu lidí se necítí dobře
informace	smysly (S)	iNtuice (N)
	fakta, zkušenost, realita, praktičnost, smysl pro detail	myšlenky, vize, vynalézavost, abstrakce, smysl pro celek
rozhodování	myšlení (T)	cítění (F)
	fakta, logika, objektivní postoj	pocity, empatie, ohled na lidi
prostředí	vnímání (P)	usuzování (J)
	flexibilita, spontánnost	struktura, řád, plánování

Kombinací těchto škál vzniká 16 osobnostních typů, přičemž každému osobnostnímu typu lze přiřadit okruh povolání. Nevýhodou této metody je, že nezohledňuje procentní výsledky jednotlivých škál. Např. je velký rozdíl, zda extraverze vyjde 51 % či 90 %. Proto při práci s tímto nástrojem je důležité mít povědomí o charakteristikách jednotlivých škál, sledovat procentní výsledky jednotlivých škál a až na základě toho správně identifikovat osobnost žáka a možný okruh povolání. Popisy jednotlivých osobnostních typů (typologií) lze nalézt např. na tomto odkaze <http://www.emiero.cz/typologie-osobnosti/>.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ U MBTI

U vyhodnocení testu je vždy je nutné sledovat procentní škály jednotlivých osobnostních typů a na základě toho provést vyhodnocení výsledků (včetně doporučení vhodného povolání). Na této metodě je založen např. test emiero nebo znas.se (viz kapitola webová stránky). Test emiero na základě osobnostního typu doporučí i vhodná povolání. Tato doporučení je však třeba brát s rezervou.

SHRHNUTÍ DIAGNOSTICKÉ METODY

Diagnostické metody obecně slouží k sebepoznání. Je nutné si však uvědomit, že nikdy nejsou stoprocentně přesné a spíše naznačují, jak by to mohlo být. Vždy je vhodné kombinovat více metod. V kariérovém poradenství bývá často využívána teorie profesního vývoje RIASEC a osobností typologie MBTI.

- **Teorie profesního vývoje RIASEC** vychází z myšlenek L. Hollanda, který tvrdí, že lidé pracující v profesích a pracovních prostředích, které odpovídají jejich zájmům, bývají výrazně spokojenější a cítí se v práci dobře. Proto rozlišuje 6 osobnostních typů (realistický, investigativní, umělecký, sociální, podnikavý, konvenční), kterým odpovídá skupina vhodných povolání.
- **MBTI je osobnostní dotazník** vycházející z myšlenek C. G. Junga. Slouží pro identifikaci osobnosti a odpovídá na 4 otázky, prostřednictvím kterých určuje tzv. osobnostní škály (1. odkud čerpáme energii – extraverte/introverte; 2. jak vnímáme a přijímáme informace – smysly/intuice; 3. jak se rozhodujeme – myšlení/cítění; 4. preferujeme prostředí stálé a neměnné nebo spíše flexibilní a proměnlivé – vnímání/usuzování). Kombinací těchto škál vzniká 16 osobnostních typů, přičemž každému osobnostnímu typu lze přiřadit okruh povolání. Při vyhodnocování je nutné brát zvýšený zřetel na procentní výsledky jednotlivých osobnostních škál.

Při využívání nástrojů založených na diagnostických metodách je nutné znát principy fungování těchto metod a výsledky s žáky probrat. Nikdy nenecháváme žáka s výsledkem testování bez konzultace.

1.2.2 Webové stránky

V této kapitole naleznete odkazy na online nástroje, které můžete využívat ve školském prostředí, např. v rámci hodin občanské výchovy. Nabídka je velice široká a záleží pouze na Vás, který z uvedených nástrojů se rozhodnete využívat. K vybraným nástrojům jsou připojeny i konkrétní tipy na aktivity.

a) Informace o školách, povoláních

Můj život po škole –

<https://www.mujzivotposkole.cz/>

Cílem aplikace je poskytnout žákům základních a středních škol přehledné informace o jednotlivých povoláních a seznámit je s náklady souvisejícími s životem. Žáci zde mohou nalézt informace o náplni práce, průměrných mzdě v daném povolání, uplatnění v našem kraji i vhodném vzdělání. Dále je určena pedagogům a výchovným poradcům, kterým poskytuje aktuální informace z oblasti trhu práce a možný výstup a doporučení kariérového poradenství. Aplikace je online, bezplatná a získala Národní cenu Kariérového poradenství za rok 2020. Jako příklad dobré praxe byla prezentována i na Národní ceně kariérového poradenství v Maďarsku.

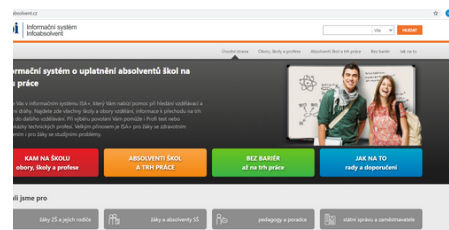

TIP

Na domovské stránce Můj život po škole lze nalézt podklady pro pedagogy, které obsahují pracovní listy pro práci s žáky a manuál pro obsluhu tohoto nástroje. Moravskoslezský pakt zaměstnanosti rovněž nabízí bezplatné modelové hodiny. Pro jejich realizaci stačí napsat email s poptávkou na adresu info@mspakt.cz. Na základě zkušeností lze s aplikací pracovat i v rámci hodin občanské výchovy, průřezových témat člověk a svět práce či matematiky – např. výpočet procent z koláčového grafu výsledné finanční analýzy.

Infoabsolvent – <https://www.infoabsolvent.cz/>

Informační systém, ve kterém lze nalézt údaje o oborech vzdělání, školách a aktuální vzdělávací nabídce v ČR a jednotlivých krajích. Dále jsou zde informace o uplatnění absolventů škol na trhu práce a potřebách zaměstnavatelů. Pro výběr povolání zde naleznete Profí test nebo videoukázky technických profesí. V sekci „Jak na to“ je možné nalézt obecné informace ke kariérovému poradenství a pracovní listy využitelné v hodinách zaměřených na Člověk a svět práce.

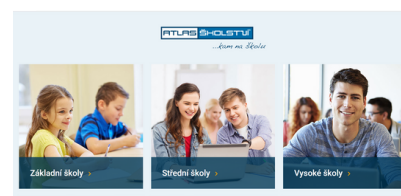

TIP

Věnujte jednu hodinu občanské výchovy portálu infoabsolvent a naučte své žáky s tímto nástrojem pracovat. Následně můžete žákům zadat samostatný úkol, a to vyhledat školy, kde lze studovat minimálně tři obory/profese podle výběru pedagoga. Popř. najít školu, kde chce žák studovat, její adresu, zjistit přijímací podmínky daného oboru včetně vyučovaných předmětů, termíny dnů otevřených dveří, dopravní spojení z místa bydliště.

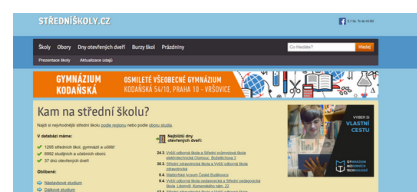
Atlas školství - <https://www.atlasskolstvi.cz/>

Jedná se o další stránku, která obsahuje databázi škol. Můžete zde najít přehled základních škol, středních škol, vysokých škol, jazykových škol, nebo vyšší odborných škol. Školy je možné filtrovat podle měst a zaměření, forem studia a mnohých dalších kritérií. Jako v případě Infoabsolventa doporučujeme žáky seznámit s touto stránkou a ukázat, jak zde lze vyhledávat.

Střední školy – <https://www.stredniskoly.cz/>

Další stránka obsahující přehled středních škol podle regionu a oboru studia. Rovněž jsou zde uvedeny termíny dnů otevřených dveří na středních školách a termíny veletrhů vzdělávání, výstav a burz škol.

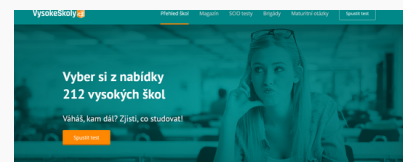

TIP

Pro kariérní poradce doporučujeme využívat na stránkách [stredniskoly.cz](https://www.stredniskoly.cz) přehledné informace o termínech dnů otevřených dveří na středních školách, veletrzích vzdělávání, výstav a burzách škol. Je dobré tyto informace vytisknout a pověsit na třídní nástěnku.

Vysoké školy – <https://www.vysokeskoly.cz/>

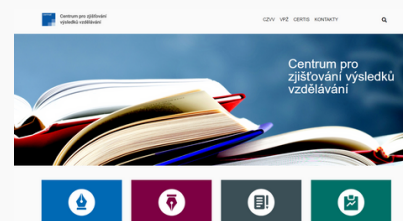
Webová stránka obsahující přehled vysokých škol podle regionu a oboru studia. Rovněž jsou zde zpracované maturitní otázky a test „kam na vysokou školu“.

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání –

<https://cermat.cz/>

Oficiální stránky zaměřené na informace o maturitní zkoušce. Jsou zde informace potřebné k podání přihlášky k maturitní zkoušce, k jednotlivým zkouškám, termíny konání zkoušek a zveřejnění jejich výsledků. Dále jsou zde testy z předchozích let. Na webu lze nalézt i postup a formuláře k podání žádostí o přezkoumání zkoušek a informace pro pedagogy.

Czechitas (představení 12 typických IT pozic) -

<https://itpozice.czechitas.cz/>

V případě, že máte žáky, kteří se zajímají o IT profese, tak doporučujeme web společnosti Czechitas. Na tomto kariérnímu webu lze nalézt 12 typických pozic v IT, které se v současné době vyskytují na pracovních portálech. Web je unikátní v tom, že karty jednotlivých profesí byly vytvořeny ve spolupráci s lidmi, kteří na těchto pozicích opravdu pracují. Jedná se tedy o informace přímo z praxe. Každá z profesí má zpracovanou svoji vlastní kartu povolání (infografiku), na které se nachází video rozhovor s daným pracovníkem a poté informace o tom, co na dané práci má rád více, co méně, jak vypadá jeho pracovní den/týden, jak a s jakými jinými experty spolupracuje, jaký je rozdíl na dané pozici mezi člověkem juniorním a seniorním a jaký by mohl být odhadovaný vývoj této profese v budoucnu. V druhé části infografiky jsou k nalezení doporučení, jak takovou pozici získat a v čem se vzdělávat. Každou z karet lze vytisknout.

TIP

Po vzoru webu Czechitas mohou žáci dostat samostatný úkol, a to zpracovat kartu povolání nebo prezentaci o práci vybraného člena rodiny nebo blízkého. Důležité je získat informace přímo z praxe, tedy pozitivní i negativní stránky daného povolání. Např. informace o náplni práce, pracovním prostředí, popisu běžného pracovního dne, o tom, co má na práci rodič rád, co na práci nemá rád, jaké je nutné vzdělání pro danou profesi, kde lze danou profesi studovat, jaký je kariérní postup apod. Aktivitu lze pojmout i formou slohových prací. Žáci následně své úkoly mohou prezentovat ostatním spolužákům.

Kariérko.cz - <https://karierko.cz/>

Kariérní platforma pro studenty a pedagogy. Lze zde nalézt popisy vybraných profesí, zpracované pracovní listy pro volbu povolání, webináře i podcasty se zástupci vybraných profesí. Doporučujeme využívat zpracované pracovní listy, které jsou dostupné bezplatně.

TIP

Doporučujeme využívat zpracované pracovní listy, které jsou dostupné bezplatně. Aktuálně jsou k dispozici pracovní listy „já a mé okolí“, „mé zájmy a témata“, „výběr školy“.

Status studenta - <https://www.statusstudenta.cz/group-profession/>

Web zaměřený na seznam škol a karty povolání. Organizace má rovněž zajímavý instagramový profil.

Edukee - <https://edukee.cz/profese>

Web zaměřený na seznam škol a karty povolání.

b) videomedailonky povolání

Řemeslo je cool - <https://remeslojecool.cz/>

Projekt vznikl pod záštitou města Prahy a atraktivní formou představuje různé obory a řemesla. Tvářemi projektu jsou

Eva Burešová (herečka, zpěvačka) a Petr Florián alias Pedro (známý youtuber).

Řemeslo má respekt -

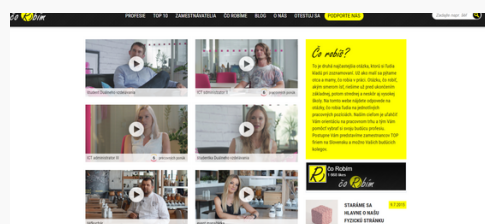
<https://remeslomarespekt.msk.cz/>

Projekt Moravskoslezského kraje, jehož cílem je zvýšit úroveň řemeslné práce v Moravskoslezském kraji. Na webu lze nalézt karty povolání včetně propagačních videí k těmto profesím: ošetrovatel, zedník, kominík, pekař, klempíř, pokrývač, řezník-uzenář, tesař, montér suchých staveb, výrobce potravin, zahradník, nástrojář, železničář.

Čo robím – <http://www.corobim.sk/>

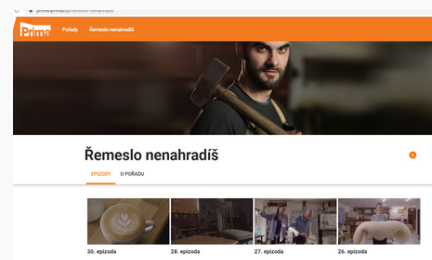
Slovenský web, na kterém lze najít videa vybraných profesí i osobnostní test „Spoznaj svoju budúcu profesiu“.

Řemeslo nenahradíš-

<https://prima.iprima.cz/remeslo-nenahradis>

Pořad televize Prima, který se zaměřuje na příběhy řemeslníků.

Welcome to the Jungle - Job Battle

Nový odlehčený formát videomailonků. Dva zástupci stejné profese představují svou pozici. Viz <https://www.youtube.com/watch?v=Ca6J6MJP19s>

Infoabsolvent - <https://www.infoabsolvent.cz/VideoObory/Ucebni>

Tento profil už byl představen o kapitolu výše. Zde je připomínáme existenci videoukázek vybraných maturitních a výučních oborů na tomto webu.

Youtube kanálu Jihočeské hospodářské komory

Další videa profesí lze najít na youtube kanálu <https://www.youtube.com/watch?v=802rpwQvHW4>

+ obecně videa na [Youtube](https://www.youtube.com/)

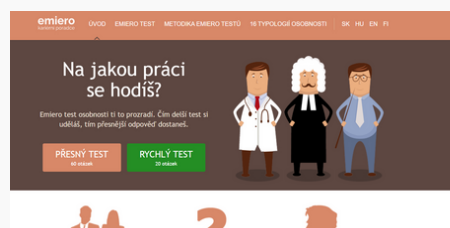

c) testovací nástroje

Emiero test – <https://www.emiero.cz/>

Webová stránka, která obsahuje osobnostní test zaměřený na volbu povolání. Test je založen na metodě MBTI a výsledek je nutné brát s určitou rezervou. Vygenerované textové popisy totiž nezohledňují procentní výsledky jednotlivých škál. Jinak řečeno, test vygeneruje stejný slovní popis u extroverze na 51 %, či 90 %. Proto je při rozboru výsledku nutné sledovat procenta jednotlivých osobnostních škál, probrat tento výsledek s žákem a na základě toho doporučit vhodnou oblast profesního uplatnění.

Test Znas.se – <https://www.znas.se/test-osobnosti>

Jako v případě emiera se jedná o osobnostní test zaměřený na volbu povolání. Test je založen na metodě MBTI a výsledek je opět nutné brát s určitou rezervou. Vygenerované textové popisy totiž nezohledňují procentní výsledky jednotlivých škál. Proto při rozboru výsledku sledujte procenta jednotlivých osobnostních škál, probrat tento výsledek s žákem a na základě toho doporučit vhodnou oblast profesního uplatnění.

Další stránky, založené na metodě MBTI; <http://test-mbti.hys.cz/>;
<https://www.16personalities.com/cs>

Test silných stránek - <http://www.testmojeplus.cz/>

Webová stránka, která obsahuje test zaměřený na určení silných stránek jedince. Výsledky testu je možné použít jako podklad pro individuální poradenství a další směřování žáka. Součástí rozšířené verze jsou návrhy vhodných povolání, ve kterých žák může uplatnit své silné stránky.

Dotazník volby povolání -

<http://hogrefe.cz/dvp> (placená verze)

Test zaměřen na zájmy, dovednosti, aspirace (ne osobnost).

Je založen na Hollandově teorii profesního vývoje, tzv. RIASEC. Žák postupně odpovídá na otázky v sekcích „Baví/bavilo by Vás?“, „Jsem dobrý v / umím“, „Chtěl/a bych pracovat jako“. V případě verze zdarma je pro zobrazení výsledků nutné zadat emailovou adresu. Pro nastudování detailnějších informací o tomto testu doporučujeme knihu A. Mezera (2018) Dotazník studijně profesní orientace (viz kapitola Literatura).

Kompetence pro trh práce -

<http://www.mamenato.cz/www/index.php?id=11>

Sada online testů pro ověření klíčových dovedností jako

jsou kompetence pro trh práce, kompetence k efektivní komunikaci, kompetence ke kooperaci (týmové spolupráci), kompetence k podnikavosti, kompetence k flexibilitě, kompetence k uspokojování zákaznických potřeb, kompetence k výkonnosti, kompetence k samostatnosti, kompetence k plánování a organizaci práce, kompetence k aktivnímu přístupu, kompetence k řešení problémů, kompetence ke zvládnutí zátěže (odolnost vůči stresu), kompetence ke komunikaci v cizích jazycích a kompetence k celoživotnímu učení.

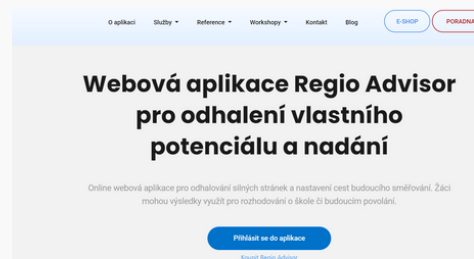
TIP

Nechte žáky vyplnit vybraný test a následně s ním proberte výsledky testu. Zejména s čím ve slovním popisu souhlasí a s čím nikoliv. Poté si žáci individuálně zapíší 5 osobnostních charakteristik, které jsou ně charakteristické. V případě testů založených na metodě MBTI vysvětlete, co jednotlivá písmena znamenají a nechte žáky pracovat ve skupinách dle výsledků (introverti/extraverti hledají, co mají společného...). Jednotlivé týmy mohou představit temperamenty ostatním (SJ, NF, SP, NT). Pokud žák prošel více testy, tak je vhodné společně vyhodnotit, v čem se výsledky liší či ztotožňují. Smyslem těchto nástrojů je získání základní představy o silných a slabých osobnostních stránkách.

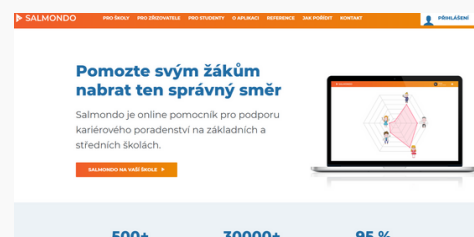
RegioAdvisor - <https://www.regio-advisor.cz/>

Online placená webová aplikace pro odhalování silných stránek a nastavení cest budoucího směřování. Žáci mohou výsledky využít pro rozhodování o škole či budoucím povolání. K aplikaci je nabízen i celodenní workshop, který je zaměřen na seznámení se s aplikací Regio Advisor. Je žádoucí nenahrazovat kariérové poradenství pouze jednou aplikací a využívat ji v kombinaci s dalšími aktivitami. Výsledek je vždy nutné s žákem osobně probrat.

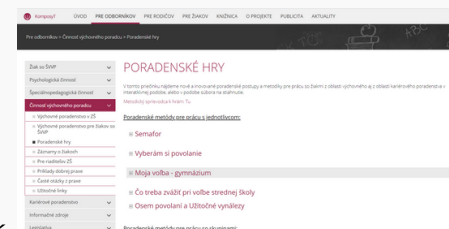
Salmondo - <https://www.salmondo.cz/>

Online placená webová aplikace pro podporu kariérového poradenství na základních a středních školách. Obsahuje řadu psychologických metod, které žákům pomohou s rozhodnutím o jejich budoucnosti. Ať už jde o testy osobnosti, zájmové orientace, metody vycházející z pozitivní psychologie či ověřené manažerské techniky. Jako v případě RegioAdvisoru je vhodné nenahrazovat kariérové poradenství pouze jednou aplikací. Zároveň i zde platí, že výsledek je vždy nutné s žákem osobně probrat.

Komposyt - <https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/cinnost-vychoveho-poradcu/poradenske-hry>

Slovenský web, který je zaměřený mimo jiné na oblast kariérového poradenství na ZŠ. Lze využít sekci „poradenské hry“, kde jsou k dispozici poradenské metody pro práci s jednotlivcem i skupinou.

TIP

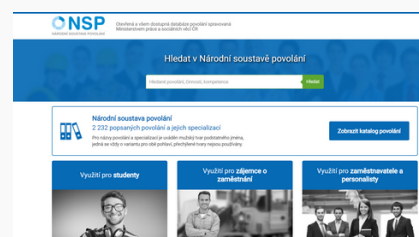
S žáky můžete vyzkoušet na portálu Komposyt poradenskou hru „semafor“ nebo „vyberám si povolanie“ (ve slovenském jazyce). Pro Vás, kariérové poradce, mohou být přínosem zpracované pracovní listy „čo treba zvážit pri volbe strednej školy“, či krátký dotazník určený pro žáky, kteří se rozhodují pro gymnázium.

d) Trh práce

Národní soustava povolání – <https://www.nsp.cz/>

Jedná se o online katalog popisů povolání. V současné době je zde možné najít 2 461 popisů povolání a jejich specializací. Kromě samotného popisu povolání jsou u vybraných povolání obsaženy i informace o kvalifikaci k výkonu povolání, kompetenční požadavky pro výkon povolání, obecné dovednosti, měkké kompetence, zátěže a rizika výkonu povolání, onemocnění omezující výkon povolání a mzdové ohodnocení v jednotlivých krajích

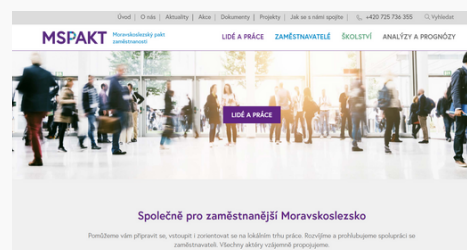
TIP

Na příkladech vybraných pracovních pozic doporučujeme žákům vysvětlit pojem kompetence a dále pak rozdíl mezi obecnými, odbornými a měkkými kompetencemi. Žáci mohou dostat za úkol zjistit, jaké kompetence jsou potřebné u jimi vybraného povolání a zároveň sepsat, které kompetence jsou jim blízké a naopak, ve kterých cítí, že se musí zlepšit.

MS Pakt zaměstnanosti -

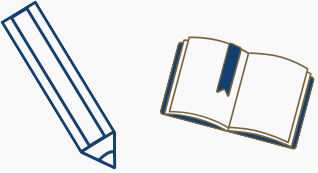
<http://mspakt.cz/dokumenty/analyzy-a-predikce/>

MS Pakt zaměstnanosti se zaměřuje na kariérové poradenství, spolupráci středních škol a firem a rovněž vytváří analýzy a predikce orientované na trh práce. Na výše zmíněném odkazu lze najít přehledně zpracované informace o uchazečích o zaměstnání, data o uplatnění i průměrných mzdách (podle klasifikace CZ-ISCO) v MSK.

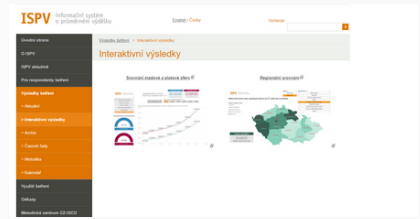

TIP

Moravskoslezský pakt zaměstnanosti nabízí k těmto analýzám bezplatné školení. V případě zájmu stačí napsat email s poptávkou na adresu info@mspakt.cz. V druhé části této příručky lze najít zjednodušený návod, jak s jednotlivými analýzami pracovat.

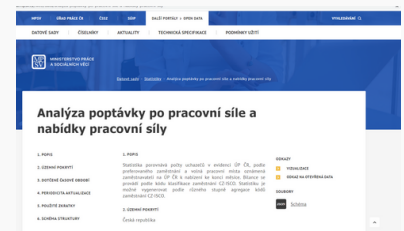

Informační systém průměrného výdělku (ISPV) -
<https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Interaktivni-vysledky.aspx>

Online systém pravidelného monitorování výdělkové úrovně a pracovní doby zaměstnanců v České republice. Na výše zmíněném odkazu lze nalézt přehledná data o mediánu mezd v jednotlivých krajích ČR, a to podle pohlaví, věku, vzdělání i klasifikace zaměstnání CZ-ISCO. Rovněž lze na stránkách v sekci „výsledky šetření“ nalézt data o průměrných hrubých mzdách v jednotlivých skupinách profesí.

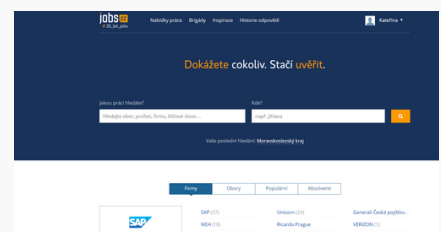
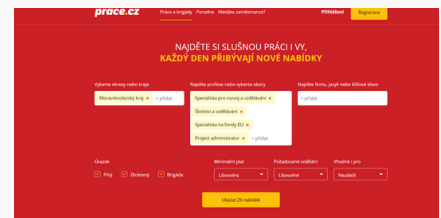
Úřad práce -
<https://www.mpsv.cz/web/cz/analiza-poptavky-po-pracovni-sile-a-nabidky-pracovni-sily>

Na výše uvedeném webovém odkazu lze nalézt informace o poptávce a nabídce pracovní síly v jednotlivých krajích i okresech ČR. Zároveň jsou zde informace o volných pracovních místech i struktura nezaměstnanosti podle profese a věku. Detailní návod je se zde orientovat je uveden v druhé části této příručky, viz trh práce.

Pracovní portály

Jednou z aktivit, kterou je možné s žáky realizovat v rámci jejich kariérové informování je postupné seznamování s pracovními portály a tvorbou životopisu. Žáci mohou dostat za úkol vyhledat na pracovních portálech své budoucí povolání, ověřit počet pracovních nabídek a zjistit aktuální možnosti uplatnění včetně nabízené mzdy.

Pracovní portály:

- Úřad práce - <https://www.uradprace.cz/> (nejsou všechny nabídky, jelikož zaměstnavatelé nemají povinnost hlásit volná místa na úřad práce)
- Jobs.cz - <https://www.jobs.cz/>
- Práce.cz - <https://www.prace.cz/>
- Práce za rohem - <https://www.pracezarohem.cz>

TIP

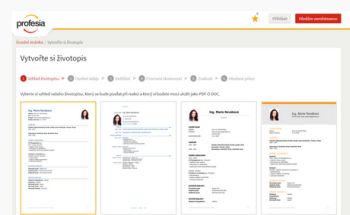
Seznamte žáky s nejznámějšími pracovními portály (viz odkazy výše) a nechte je ověřit počet pracovních nabídek, nabízenou mzdu i požadavky zaměstnavatelů u vybraného povolání. Žáci dále mohou diskutovat o tom, co je u daných inzerátů překvapilo apod.

Europass a Profesia (životopis a motivační dopis) –

[http://europass.cz/;](http://europass.cz/)

<https://www.profesia.cz/napsat-zivotopis/>

Europass představuje soubor dokladů o vzdělání, osobních dovednostech, jazykových kompetencích, odborné kvalifikaci a pracovních zkušenostech. Hlavními dokumenty na této stránce jsou životopis a motivační dopis. Životopis je dostupný v online editoru i ke stažení. Tímto způsobem je možné žáky seznámit se správnou formou životopisů a následně si prakticky vyzkoušet vytvoření životopisu.

TIP

Společně s žáky vytvořte životopis. Řekněte si základní pravidla psaní životopisů a motivačních dopisů. Lze k tomu využít výše zmíněné online editory. Alternativou mohou být stránky Profesia.cz, kde si lze také vytvořit životopis v online editoru (viz odkaz výše).

Český statistický úřad -

<https://www.czso.cz/csu/czso/domov>

Webové stránky, kde lze nalézt veškerá statistická data ohledně ČR i jednotlivých krajů (např. o vývoji národního hospodářství, o demografickém vývoji, životních podmínkách domácností, mzdách apod.).

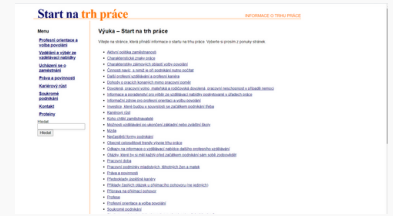

Start na trh práce –

<http://www.startnatrhprace.cz/>

Webová stránka zaměřena na informace týkající se trhu práce. Lze zde najít témata jako profesní orientace a volba povolání, vzdělávání a výběr ze vzdělávací nabídky, ucházení se o zaměstnání, práva a povinnosti, kariérový růst, soukromé podnikání. Jsou zde i informace o vzniku pracovního poměru, výpočtu čisté mzdy, tvorbě životopisu apod. Stránka není příliš přehledná, a proto doporučujeme využít pouze pro Vás, kariévní poradce jako možný zdroj informací o pracovně-právním minimu.

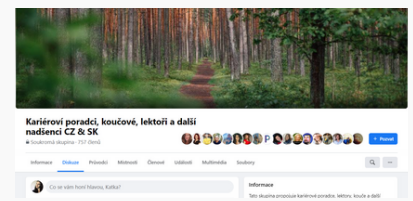

e) Ostatní

Facebooková skupina „Kariéroví poradci, koučové, lektori a další nadšenci CZ & SK“

<https://www.facebook.com/groups/269280007124056>

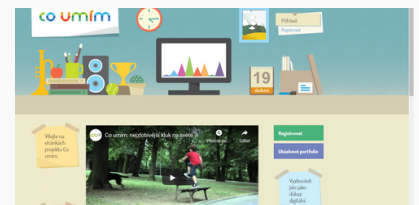
Tato skupina propojuje kariérové poradce, lektory, kouče a další nadšence, kteří se zabývají kariérovým poradenstvím v různých institucích (školy, úřady práce, neziskovky, organizace) nebo jako nezávislí profesionálové. Cílem této skupiny je vytvořit prostor pro vzájemnou podporu, rozvoj a růst. Jedná se o největší skupinu kariérových poradců v ČR. Můžete zde nalézt tipy na vzdělávání, články či pokládat své dotazy z oblasti Kariérové poradenství.

Co umím - <https://www.coumim.cz/>

Online aplikace zaměřena na mapování dovedností dětí.

Propojuje formální a neformální vzdělávání i rodinu. Hlavním prvkem je portfolio „důkazů“ o tom, co se dítěti podařilo. Zaměřuje se na silné stránky dítěte. Je významným motivačním nástrojem. Podporuje budování zdravého sebevědomí a samostatné osobnosti dítěte. Vede dítě k sebehodnocení, pomáhá mu stanovit oblasti, kde je třeba dosáhnout zlepšení, plánovat nejbližší cíle. Umožňuje uchovávat důležité a zlomové okamžiky života.

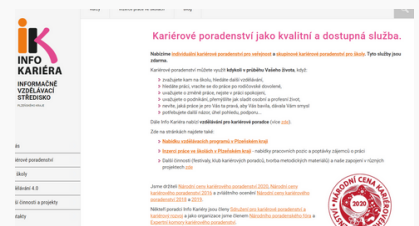

Infokariéra - <http://www.infokariera.cz/pro-skoly>

Infokariéra je Informačně vzdělávací středisko Plzeňského

kraje, které se specializuje na poskytování a podporu

kariérové poradenství. Základním i středním školám doporučujeme využívat zpracované pracovní listy, za které Infokariéra obdržela Národní cenu kariérového poradenství 2020.

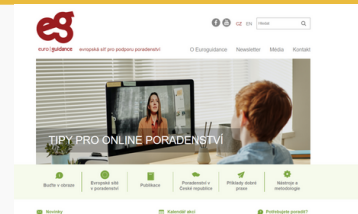

Na stránkách Infokariéry doporučujeme využívat zpracované bezplatné pracovní listy. Aktuálně jsou k dispozici pracovní listy „sebezpoznání“, „trh práce“ a „sebe prezentace“.

Euroguidance –

<http://www.euroguidance.cz/index.html>

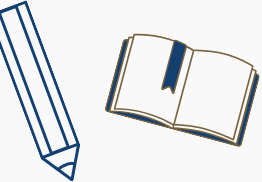
Program Euroguidance byl vytvořen Evropskou komisí a jeho hlavním cílem je sdílení zkušeností v oblasti zavádění a realizace poradenství ve 34 evropských zemích. České webové stránky Euroguidance poskytují prostor pro sdílení informací a zkušeností poradkyň a poradců na národní i mezinárodní úrovni. Lze zde nalézt příklady dobré praxe v oblasti kariérového poradenství a kalendář akcí zaměřených na kariérové poradenství (kurzy, školení, workshopy). Euroguidance také pořádá Národní cenu kariérového poradenství ČR (NCKP), kde se setkávají kariéroví poradci a kouči z celé republiky.

Vyplatí se přihlásit k odběru newsletteru (na stránkách dole v zápatí) z důvodu přístupu k informacím o zajímavých kurzech, ať u nás v ČR s českými či zahraničními lektory, či o možnostech výjezdu do zahraničí. Příspěvky z minulých let lze najít online na webových stránkách (viz kapitola literatura).

1.2.3 Kariérní karty

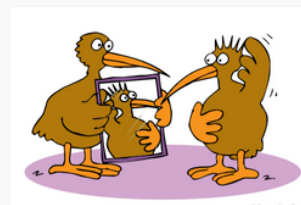
Karty jsou vhodným nástrojem pro navázání kontaktu s žákem. S jejich pomocí si žák uspořádává myšlenky, vyjadřuje emoce a postupně dochází k sebezpoznání. Tímto způsobem můžete u žáka zmapovat jeho zdroje, úspěchy, strategie zvládnutí a rovněž podporovat a probouzet jeho kreativní proces, představy o budoucnosti, pracovat s hodnotami, smyslem života i zpětnou vazbou. Níže jsou uvedeny pouze názvy karet spolu s odkazy, na kterých lze najít detailnější informace. Jako v případě online nástrojů platí, že karet je velké množství a záleží pouze na Vás, které si pro svou praxi vyberete. Součástí karet je vždy návod, jak s nimi pracovat. Pro ukázkou přikládáme tip na aktivitu u „karet stavy“, který je převzat z manuálu.

Kiwi karty: online dostupné karty, které slouží ke zvýšení povědomí žáků o světě práce. Karty jsou určeny pro žáky mladších ročníků a lze je stáhnout včetně manuálu na tomto odkazu

<https://www.careers.govt.nz/resources/tools-and-activities/kiwi-cards/>

(v anglické jazyce).

Karty STAVY: karty s obrázky oveček, které reprezentují 6 vrozených emocí (radost, smutek, odpor, překvapení, zlost a strach) a dalších 30 emočních stavů. Lze je využívat k sebepoznání žáků i ověření profesního typu dle teorie RIASEC. Viz <https://ceteras.cz/produkty/karty-stavy/>.

TIP NA AKTIVITU - KARIÉRNÍ STROM (KARTY STAVY)

Vyzveme žáka, aby nakreslil strom tak, aby byly vidět kořeny, kmen a koruna. Dále využíváme různé techniky pro mapování zdrojů, motivací a hodnot, minulých úspěchů a vizí do budoucna.

a) Mapování kořenů – zdroje

Rozložíme všechny karty tak, aby si je mohl klient prohlížet. Dále pokládáme otázky:

- vyberte karty, které vykreslují Vaše vlastnosti. Povídejte o sobě. Která karta vystihuje to, v čem jste dobrý? V čem jste dobrý? Která karta vystihuje to, co u sebe chcete zlepšit/rozvíjet?

b) Mapování kmene – motivace, hodnoty a smysl

- Rozložíme všechny karty tak, aby si je mohl klient prohlížet. Zadáme instrukci „Vyberte kartu, která vystihuje to, co je pro Vás v životě důležité“. A následně např. tyto otázky.
- Proč je to důležité?; Jaké jsou Vaše hodnoty?; Jak se tyto hodnoty projevují v každodenním životě? V pracovním životě?

c) Mapování plodů – úspěchy a vize do budoucna

Vyzveme klienta, aby si do svého stromu nakreslil plody – plody své práce/svého života. Metafora plodů zahrnuje plody, které jsou zralé a můžeme z nich dále čerpat (radovat z nich, sníst je, zasít jejich semínka a založit tak další stromy apod.), ale také plody, které se nevyvedly (neúspěchy).

- Vyberte karty, které popisují Vaše životního úspěchy. Co se Vám podařilo? Díky čemu jste úspěchu dosáhl (jaké Vaše vlastnosti, schopnosti, dovednosti se na úspěchu podílely)? Uveďte 3 životní úspěchy.
- Která karta Vám připomíná Váš nejcennější neúspěch? Co jste se díky tomuto neúspěchu o sobě naučili?
- Jaké úspěchy by uvedli Vaši kamarádi, když bych se jich zeptal(a)?

d) Mapování kroků

Žáka můžeme vyzvat k tomu, aby se zamyslel nad možnými riziky, které bude muset na své profesní cestě překonat, co se bude muset naučit, s čím se bude muset smířit. To žákovi umožní naplánovat si následující kroky. Poradce může také poskytnout rady z trhu práce, možnosti vzdělávání. Detailnější popis aktivity lze nalézt v manuálu, který je vždy součástí karet.

Pexeso STAVY: se hraje jako klasické pexeso s výjimkou toho, že pokud hráč objeví 2 shodné obrázky, tak hra nekončí. Pro získání kartiček musí splnit úkol, který mu zadá kariérový poradce např. Jaké jsou dovednost ovečky?; Jaké jsou její vlastnosti?; Pro jaké povolání by se ovečka hodila? Více viz <https://ceteras.cz/produkty/pexeso-stavy>

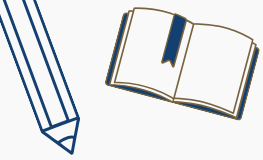

Karty motivace a potřeby: tato sada karet doplňuje a navazuje na karty STAVY. Lze ji však využívat i samostatně. Jejím prostřednictvím lze u žáků zjistit, jaké jsou jejich priority, pracovní motivace i hodnoty. Více informací lze nalézt na stránkách <https://ceteras.cz/produkty/karty-motivace-a-potreby/>.

Karty světem hodnot: tyto karty lze opět využít ke zjištění, jaké jsou priority, pracovní motivace i hodnoty žáka. Viz <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-svetem-hodnot--value-cards>.

Karty moře emocí: karty moře emocí lze využívat pro vyjádření a popsání pocitů. Někdy totiž může být obtížné naše pocity vyjádřit a pojmenovat, což tyto karty usnadňují. Viz <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-more-emoci--emotion-cards>.

Karty s příběhy: Slouží především k povzbuzení, otevření a prohloubení konverzace, navázání kontaktu, případně ke zvýšení klientova sebeuvědomění. Žák jednotlivým fotografiím postupně přiřazuje vlastní význam a smysl. Viz <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-karty-s-pribehy--storytelling-cards>

Karty Silné stránky: Jedná se o novinku mezi kartami. Cílem těchto karet je motivovat k přemýšlení o silných stránkách a podnítit rozhovor nebo skupinovou diskuzi na toto téma. Žáci se tímto způsobem mohou zamyslet nad různými vlastnostmi a přemýšlet o tom, jací jsou, co se jim daří a naopak jací nejsou a co se jim nedaří. Více informací lze nalézt na stránkách <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-silne-stranky--strength-cards>.

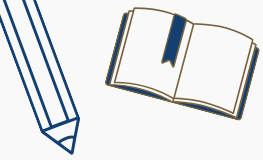
JOBBKORT - Inspirace k výběru povolání: slouží pro představení různých povolání, které se vyskytují na trhu práce. Viz <https://www.b-creative.cz/terapeuticke-pomucky-b-creative-jobbkort--inspirace-k-vyberu-povolani>.

KARIÉROVÉ karTY – střední školu si vybíráš TY:

Tato sada kartiček pomáhá žákům s uspořádáním si myšlenek před volbou střední školy. Postupně jsou v kartách vyplňovány informace, které jsou pro volbu střední školy důležité (informace o povahových vlastnostech žáka, jeho koníčcích, představách o škole i budoucí práci). Viz <https://petradrahonovska.wixsite.com/website-5>

Motivační karty: Sada karet zaměřená na problematiku motivace. Na 41 kartách jsou zobrazeny jednotlivé „motivátory“, charakteristiky práce nebo hodnoty, které mohou být motivující v různých povoláních pro různé jednotlivce. Viz <https://centrumkompetenci.cz/> (sekce Pomůcky pro kariérové poradce). Nově má Centrum kompetencí v nabídce také Karty povolání.

1.2.4 Deskové hry

Desková hra Cesta životem – zaměstnání nebo podnikání?

Hra se zaměřuje na problematiku trhu práce, konkrétně na srovnání podnikání a zaměstnání. Hráči prochází život od školní docházky až po vydělávání peněz. Během hry se musí stále rozhodovat (jakého vzdělání chtějí dosáhnout, jakou cestu na trhu práce zvolit, jak uzavřít nejlepší obchod,...) a za svá rozhodnutí nést následky. Desková hra se také zaměřuje na oblast finanční gramotnosti. Její cena je 1 906 Kč a více informací lze nalézt zde: <https://www.foxgames.cz/cz/deskova-hra-cesta-zivotem/5bc86d2c1d468-deskova-hra---cesta-zivotem#content>

Vzhůru do světa povolání

Vzdělávací desková hra pro děti, která byla vytvořena ve spolupráci s kariérními poradci. V rámci hry se žáci seznámí se 146 různorodými profesemi. Získají povědomí o požadovaném vzdělání, vlastnostech, schopnostech, dovednostech, pracovních pomůckách i finančním ohodnocení. Cena hry je 899 Kč a více informací lze nalézt zde: <https://skolnihry.cz/hry/vzhuru-do-sveta-povolani>

1.2.5 Portfolio žáka, exkurze a veletrhy

Jednou z aktivit, jak zavést kariérové poradenství do školského prostředí, je vytvoření žákovských portfolií. Jedná se o jednoduchý nástroj, který je možné využívat pro shromažďování informací o vývoji žáka. V případě kariérového poradenství zde doporučujeme shromažďovat dokumenty zaměřené na osobnost žáka a dokumenty, které mají vliv na volbu vzdělávací dráhy napříč všemi předměty ve škole.

DOKUMENTY VHODNÉ DO PORTFOLIA

- testy, dotazníky, formuláře, pracovní listy, např. výsledky osobnostních testů, pracovní listy z exkurzí apod.,
- kopie slohových prací zaměřených na volbu povolání a osobnosti,
- záznam ze zájmových aktivit a dobrovolnických zkušeností;
- dokumentace vlastních výsledků/produktů (např. vlastní návrhy, fotografie výrobků, články v novinách o umístění v soutěži...);
- sebehodnocení žáka, zpětná vazba od jiných osob (učitelů, instruktorů, spolužáků, případně jiných osob);
- a další (dle vašeho uvážení).

Zkušenosti z praxe ukazují, že portfolio má význam nejen pro samotné žáky, ale také pro jejich rodiče, učitele či kariérové poradce. Žák totiž prostřednictvím portfolio může sledovat své úspěchy, zaznamenávat výsledky osobnostních testů a prezentovat svůj profil okolí. Pro rodiče je portfolio nástrojem, jak mít přehled o úspěších svého dítěte, o jeho silných, případně i slabých stránkách. Učitel, a hlavně kariérový poradce má na základě portfolio dlouhodobý přehled o daném žákovi, může zhodnotit celkovou úroveň dovedností žáka a na základě toho pomoci s volbou vhodné vzdělávací dráhy.

Jak se portfolio vyrábí?

Tento nástroj je navíc velice jednoduchý na výrobu. Bud' lze využít papírová podoba, tedy fyzický produkt v podobě přenosných desek, složek, pořadačů apod. nebo elektronickou formu v podobě e-portfolia, elektronického prostředí (cloudové uložení, google disk, aplikace - Co umím). Důležité je vždy myslet na to, že se jedná o osobní dokument a jako takový podléhá pravidlům ochrany osobních údajů, tzv. GDPR. V případě papírové podoby tedy doporučujeme využít uzamykatelnou skříň ve třídě, ke které bude mít přístup pouze učitel nebo třídní služba.

TIP

Doporučujeme s portfoliem začít již v nižších ročnících a zakládat zde podobné materiály v průběhu delšího časového období, např. několika let. Opakovaným návratem k daným tématům bude vidět rozdílné zpracování, uchopení úkolu i osobnostní posun žáka.

Exkurze

Exkurze jsou jednou z klasických forem výuky. Bývají realizovány v terénu, mimo školní prostředí a představují nástroj prostřednictvím kterého lze propojit teoretické znalosti žáků s praxí. Úspěšnost exkurze a její praktický přínos pro žáky je však závislý na přípravě pedagoga. Exkurze nesmí sklouznout do klasického schématu: viděno-slyšeno-zapomenuto. Na exkurzi by měli žáci jezdit připraveni s předem zadanými úkoly. Je tedy vhodné připravit pracovní listy a promyslet si, jak bude s výsledky z exkurze pracováno v následné výuce.

Struktura pracovního listu by měla být vytvořena tak, aby s ním žák pracoval po celou dobu trvání exkurze – tedy od samotné přípravy na exkurzi, přes návštěvu firmy až po následné vyhodnocení aktivity. Proto v úvodu pracovního listu volíme takové aktivity, které budou žáky motivovat k vyhledání informací o dané firmě již před samotným výjezdem (např. zpracování prezentace/referátu na danou firmu, představení typických pracovních pozic pro danou firmu atd.). Nevynecháváme otázky zaměřené na očekávání žáků a úkoly, které lze splnit pouze na základě návštěvy firmy

(např. otázky zaměřené na pracovní prostředí, pracovní dobu apod.). Poslední část pracovního listu by měla být věnována zhodnocení exkurze. Tuto část mohou žáci zpracovat během návratu do školy (např. v autobuse) či v rámci následné výuky. Závěrečné zhodnocení by pak mělo proběhnout hromadně pod vedením pedagoga. Lze použít některé z těchto otázek: Byla exkurze pro žáky zajímavá? Co se nepovedlo? Jaká byla náročnost úkolů? Odpovídal časový plán? Jak by bylo možné jednotlivé aktivity zlepšit?

TIP

V příloze tohoto dokumentu je vzor pracovního listu, který je možné používat při výjezdech na exkurze do firem.

Fiktivní firmy

Pro zatraktivnění výuky a podporu podnikavosti lze pro žáky základních a středních škol doporučit tzv. fiktivní firmy neboli studentské minipodniky. Pod fiktivní firmou si lze představit virtuální společnost, která je vedena jako by opravdu existovala a simuluje reálné procesy, produkty a služby. Školy potvrzují, že prostřednictvím tohoto nástroje jsou u žáků podporovány jejich podnikatelské schopnosti, samostatnost, iniciativa a znalosti o tom, jak založit a vést obchodní společnost nebo živnost. Žáci se rovněž učí pracovat v týmu, přijímat odpovědnost, zlepšovat své měkké, odborné kompetence i prezentační schopnosti.

Fiktivní firmy nejsou novým nástrojem v praxi škol, a proto existuje celá řada metodik a postupů, jak při realizaci tohoto nástroje postupovat. Doporučujeme bezplatnou registraci na stránkách <https://databaze.op-vk.cz/>, kde lze nalézt inspirace z výstupů projektů z minulého operačního programu včetně zpracovaných metodik a kontaktů na samotné realizátory.

PŘÍKLADY METODIK FIKTIVNÍCH FIREM

V rámci MSK jsou k dispozici metodiky fiktivních firem např. u těchto projektů:

- Učíme se podnikat; realizátor: Společnost pro kvalitu školy, o. s.;
- Individuální excelencí studentů k úspěšné podnikavosti" aneb "game4business"; realizátor: AHRA - Human Resource Agency, s.r.o.;
- Vytvoření minipodniků na SŠ v rámci podpory rozvoje podnikatelských znalostí a dovedností žáků ve spolupráci se strojírenskými firmami; realizátor: Střední škola technická, Opava, Kolofíkovo nábřeží 51, příspěvková organizace.

Metodiky lze najít po zadání názvu projektu nalézt na těchto stránkách <https://databaze.op-vk.cz/>.

Na základě zpětných vazeb ze základních škol lze fiktivní firmy doporučit do hodin občanské výuky, průřezových témat nebo jako volnočasovou aktivitu žáků – kroužek na škole.

TIP

Prostřednictvím fiktivní firmy lze např. simulovat skutečný proces hledání zaměstnání na trhu práce. Vybrané skupiny žáků budou reprezentovat firmy hledající pracovníky do své výroby a zbývající žáci budou usilovat o práci v těchto firmách. Vše může zastřešovat fiktivní firma v podobě personální agentury. Firma i uchazeči o zaměstnání budou mít své specifické úkoly, a to např.

- firma: vytvořit inzeráty na nabízené pracovní pozice, promyslet předpoklady vhodného kandidáta (viz práce s pracovními portály), následně zahájit nábor a provádět výběrová řízení,
- uchazeči o zaměstnání: seznámit se s přidělenými profily a vytvořit životopis, odeslat je na nabízené inzeráty, nastudovat otázky vyskytující se u pohovorů, zjistit náležitosti pohovoru, najít si práci.

K zadávání inzerátů a hlášení se na inzeráty lze využít špendlíky a nástěnky ve třídě. Žáci touto aktivitou poznají proces výběrových řízení z obou stran – budou se muset vžít do role zaměstnavatele a zároveň uvidí u svých spolužáků i pohled ze strany uchazeče o zaměstnání. Musí se oprostit od kamarádských vazeb, protože se stávají majiteli firem a každý z uchazečů o zaměstnání má přidělený svůj fiktivní osobnostní profil. Tuto aktivitu lze využít i na středních školách a lze se inspirovat aktivitou „simulace pracovního pohovoru“ v publikaci Volba povolání bez předsudků – Gender Studies (viz následující kapitola Literatura).

Veletrhy středních a vysokých škol

Veletrhy středních a vysokých škol jsou velice oblíbeným způsobem, jak získat informace o budoucím studiu. Návštěva veletrhů škol by neměla sklouznout do modelu „pobrat co nejvíce letáčků“. Žáci mají unikátní příležitost pobavit se zástupci jednotlivých škol a získat informace, které jim mohou pomoci při volbě vzdělávací dráhy. Před vstupem na veletrh by však měli vědět, ke kterým oborům směřují a které školy budou chtít navštívit. K přípravě žáků na školský veletrh lze využít metodiku a pracovní list zpracovaný organizací Info Kariéra. Tyto podklady byly vytvořeny pro účely plzeňského festivalu práce a vzdělávání Posviť si na budoucnost, ale jsou natolik univerzální, že je lze využívat i v rámci veletrhů v Moravskoslezském kraji. Pracovní list byl měl být vytvořen tak, aby s ním bylo pracováno před festivalem, v jeho průběhu i po skončení akce. Vzorový pracovní list lze nalézt na tomto odkazu: <https://www.posvitsinabudoucnost.cz/festival/metodika/>.

TIP

Veškeré termíny veletrhů středních a vysokých škol lze nalézt na webových stránkách <https://www.stredniskoly.cz/>. K přípravě žáků na školský veletrh doporučujeme využívat pracovní list a metodiku od organizace Info pro Kariéru viz <https://www.posvitsinabudoucnost.cz/festival/metodika/>.

1.3 Literatura

V této kapitole lze najít názvy knih, které jsou vhodné pro sebevzdělávání v oblasti kariérového poradenství. U každé z uvedených knih je k dispozici krátká anotace popisující obsah dané publikace. Výběr knih je přizpůsoben Vašemu praktickému využití ve školském prostředí a je možné si vybrat pouze některé publikace. Pro lepší přehlednost byly knihy rozděleny na základní a rozšiřující literaturu, přičemž pro získání všeobecného přehledu doporučujeme právě základní literaturu.

1.3.1 Základní literatura

Pro jaké povolání se hodím? A. Mezera (2009)

Tato kniha je zaměřena na volbu povolání. Je určena nejen samotným žákům, ale také rodičům, pedagogům a výchovným/kariérovým poradcům. Autor v knize popisuje, jak postupovat při výběru povolání, kde hledat informace o školách, jak uspět u přijímacích zkoušek a jak si zorganizovat čas pro učení. Součástí knihy jsou i testy a dotazníky (test studijních předpokladů, zájmové dotazníky v poradenské praxi výchovného poradce, obrázkový test profesní orientace, dotazník profesní a studijní orientace pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ).

Dotazník studijně profesní orientace – A. Mezera (2018),

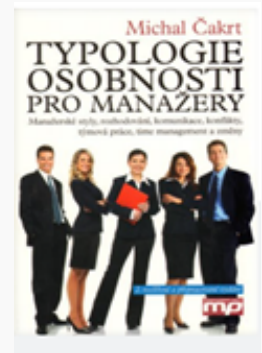
Publikace obsahuje metodiku a informace k dotazníku studijně profesní orientace a ke kariérovému dotazníku volbě dalšího studia a povolání. Tyto testy jsou určeny žákům vyšších ročníků základní a střední škol. Dále publikace obsahuje Škálový dotazník individuálního stylu řešení problémů.

Typologie osobnosti pro manažery – Michal Čakrt

Pro bližší studium diagnostiky MBTI doporučujeme cokoliv od Michala Čakrta, např. knihu typologie osobnosti pro manažery.

Diagnostika v kariérovém poradenství – S. Navarová, M. Lancová (2019)

Publikace přináší ucelený a praktický vhled do metod kariérového poradenství. Umožňuje zorientovat se v oblasti posudkové problematiky, shrnuje jednotlivé přístupy a představuje metody kariérní diagnostiky, jako je například RAISEC. Rovněž je zde obsažena řada aktivit využitelných v praxi a návod, jak vést kvalitní pohovor ke zjištění profesní orientace. Publikace je metodikou pro každodenní práci kariérního poradce.

Vyrováváme šance – P. Drál'

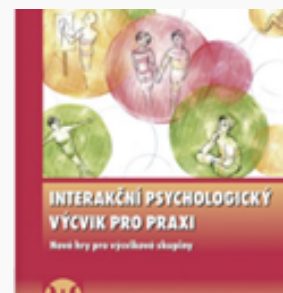
Tato příručka byla vytvořena pro pedagogy, kariérní a výchovné poradce, kteří pracují s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Obsahuje však řadu cvičení, které lze využít pro práci se všemi žáky (nejen ze sociálně znevýhodněného prostředí). Aktivity jsou zaměřeny na sebepoznání, identifikaci silných stránek, způsobů učení, poznání povolání, rozhodování i plánování další kariérní dráhy. Každá aktivita je přehledně zpracovaná a je u ní uveden cíl, pomůcky, postup, potřebný čas včetně pracovního listu. Není nutné využít všech aktivit, ale doporučujeme si aktivity přečíst pro získání inspirace. Svým zaměřením se hodí do hodin občanské výuky nebo průřezového tématu člověk a svět práce. Publikace je dostupná zdarma a online na tomto odkaze <http://cvek.sk/wp-content/uploads/2015/12/Peter-Dral-Vyrovnavame-sance-web.pdf>

Interakční psychologický výcvik pro praxi: Nové hry pro výcvikové skupiny - Marek Kolařík

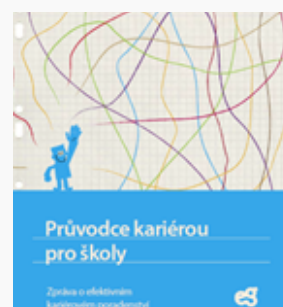
Tuto knihu doporučujeme využít jako zdroj tipů na skupinové techniky s třídou.

Průvodce kariérou pro školy

Jedná se o příručku, která obsahuje hlavní teorie kariérového poradenství, nové přístupy, cvičení a aktivity použitelné pro kariérové poradenství na školách. Doporučujeme především využít podrobně popsání cvičení a aktivity, které jsou dostupné od str. 98. Cvičení jsou koncipovaná tak, aby byly snadno použitelné ve třídě a se skupinami žáků. Viz tento odkaz

<http://www.euroguidance.cz/publikace/pruvodce-karierou.pdf>.

Navigace světem práce – EKS

Tuto knihu lze využít jako zdroj informací a aktivit v oblasti přípravy na pohovor a pracovní právního minima. Např. jsou zde aktivity k tvorbě životopisu, tipy, jak by měl vypadat životopis, který zaujme, jak se připravit na pracovní pohovor i cvičení s využitím pracovní smlouvy či výplatní pásky. Aktivity jsou vhodné pro žáky základních i středních škol. Publikace je zdarma dostupná online na těchto stránkách:

<http://www.euroguidance.cz/ke-stazeni/navigace-svetem-prace.pdf>.

1.3.2 Rozšiřující literatura

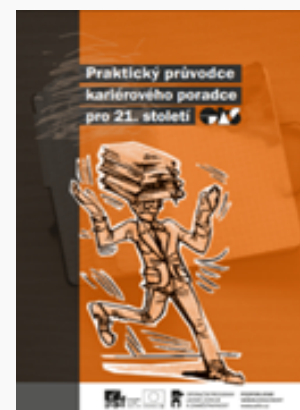
Kariérní poradenství – Š. Vendel (2008)

Jedná se o ucelenou publikaci, která se zaměřuje na problematiku kariérového poradenství. Jsou zde vysvětleny teorie kariérního vývoje (např. Hollandova teorie, teorie životních stádií, teorie kariérních kotev, MBTI atd.), důležité faktory v kariérovém poradenství, diagnostika, poradenství pro jednotlivé kategorie klientů (např. nadaní jedinci, klienti s několika volbami...) atd. Na základě této publikace se čtenář dozví, co kariérové poradenství obnáší a jak může pomoci při těžkém rozhodování.

Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století – Evropská kontaktní skupina

Jedná se o metodickou příručku pro poradce, kteří pracují přímo s klienty na úřadech práce, na školách, v neziskových organizacích či v privátní praxi. V publikaci jsou obsažena teoretická a historická východiska kariérového poradenství, informace o proměnách společnosti na počátku 21. století včetně možných scénářů budoucího vývoje. Závěrečná část je věnována kompetencím, které by měli poradci mít a co by jim mohlo práci s klienty usnadnit. Příručka je proložena různými tipy na aktivity, inspiracemi a cvičeními na vyplňování. Je dostupná zdarma na tomto odkaze <http://www.euroguidance.cz/ke-stazeni/nastroje-a-metodologie/prakticky-pruvodce.pdf>.

Obrázkový kariérní test – A. Mezera (2015)

Obsahuje metodiku pro zjišťování profesních zájmů žáků 7.–9. tříd základních škol. Administraci testu, hodnocení i interpretaci výsledků provádějí žáci sami pod vedením výchovného poradce, učitele či školního psychologa.

Dotazník k sebehodnocení žáka – A. Mezera (2015)

Obsahuje škálové dotazníky, prostřednictvím kterých je možné zjistit charakteristické projevy sociálního chování žáků základních škol, dále dotazník školních dovedností pro zjištění vzdělávacích bariér žáků 2. stupně základních škol, ale i škol středních, dále také pracovní listy využitelné k určování základních školních dovedností. Získané informace jsou užitečné pro žáka i pedagoga při volbě vzdělávací a profesní dráhy.

Pomáháme žákům s výběrem vzdělávací a profesní dráhy: metodická příručka pro učitele základních škol -

R. Šikulová, I. Wedlichová (2007)

Kniha se zabývá problematikou profesní orientace a volby vzdělávací dráhy u žáků základních škol. Lze zde nalézt kapitoly zaměřené na úlohu školy při výběru vzdělávací a profesní dráhy svých žáků, klíčové dovednosti pedagoga poskytujícího studijní a profesní poradenství i pohled na průřezové téma Člověk a svět práce. Dále je kniha zaměřena na oblast diagnostiky žáky a zejména praktické aktivity zaměřené na zjišťování úrovně rozvoje žáka, osobnostní rozvoj žáka, na rozvoj sociálních dovedností žáka, vytváření reálných představ o povolání a trhu práce, rozhodování a akční plánování žáka i na poznání rodinného prostředí žáka.

Časopis – Školní poradenství v praxi (pro výchovné i kariérové poradce)

Jedná se o publikaci, která je zaměřena čistě na oblast kariérového poradenství v České republice a na Slovensku. Časopis vychází elektronicky dvakrát ročně a je k dispozici zdarma na webových stránkách Euroguidance (sekce publikace) viz <http://www.euroguidance.cz/publikace.html>. V časopise jsou zajímavé články z různých oblastí kariérového poradenství. Např. v čísle (2019, č. 15) je popsána metoda kariérního stromu včetně práce s kariérními kartami.

Národní cena kariérového poradenství – Sborník soutěžních příspěvků

Euroguidance každoročně pořádá Národní cenu kariérového poradenství, kde jsou prezentovány příklady dobré praxe v oblasti poradenství. Této akce se účastní představitelé úřadů práce, škol, krajských kariérových center, neziskových organizací, specialistů na poradenství, vzdělávacích institucí, kariérových center na univerzitách, asociací, pedagogicko-psychologických poradenských organizací MŠMT a MPSV a jiných institucí. Veškeré příspěvky jsou součástí Sborníku, který je dostupný online a zdarma na stránkách Euroguidance (viz odkaz níže). V publikaci lze najít zajímavé příspěvky základních a středních škol, které mohou být inspirací pro praxi kariérového poradenství nebo vzdělávání na školách. Více na odkazu:

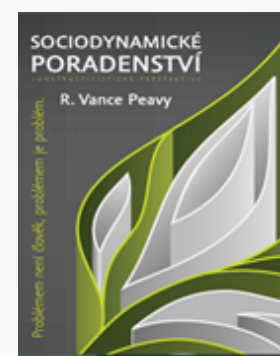
<http://www.euroguidance.cz/priklady-dobre-praxe.html>

Kariérové poradenství ve školách a Národní cena kariérového poradenství: i Vaše škola se může přihlásit!

Tato publikace slouží jako inspirace k přihlášení škol na Národní cenu kariérového poradenství. Lze zde najít základní informace o této soutěži a zejména inspirativní příspěvky základních a středních škol a dalších institucí, které se zaměřují na práci s žáky. Publikace je dostupná online na webových stránkách Euroguidance (sekce publikace), viz <http://www.euroguidance.cz/publikace.html?stranka=2>.

Sociodynamické poradenství - R. Vance Peavy (1997)

Jedná se o publikaci kanadského kariérového poradce Vance Peavyho, ve které lze nalézt ucelený přístup k poradenské praxi. Autor svým sociodynamickým poradenstvím „přináší respektující přístup k lidem jako myslícím a aktivně jednajícím bytostem, kteří mají schopnosti a přání konstruovat svůj život a jeho význam. Jeho myšlenky, které vycházejí z poradenské praxe i akademické zkušenosti, a za něž získal řadu ocenění, se rozšířily nejen v Kanadě, kde působil, ale i v řadě dalších zemí“ (R. Vance Peavy, 1997). Kniha má 2 části. První část je zaměřena na teoretické vymezení

poradenství a jeho historický, současný a možný budoucí vývoj. Ve druhé části jsou poté uvedeny příklady sociodynamického poradenství v praxi, a to v rámci individuálního nebo skupinového poradenství. Kniha je dostupná online na tomto odkaze: <http://www.euroguidance.cz/publikace.html?stranka=7>

Mezinárodní příručka o metodách profesní orientace – Pro skupinová školení

Tato příručka obsahuje celou řadu ověřených metod skupinového poradenství z databáze Rakouské veřejné služby zaměstnanosti. U každé metody jsou uvedena teoretická východiska, informační zdroje, cíle aktivity, popis metody/aktivity, potřebné pomůcky, cílová skupina i délka aktivity. Příručka je dostupná online na tomto odkaze <http://www.euroguidance.cz/publikace/mezinarodni-prihrucka.pdf> a lze v ní najít mnoho inspirativních aktivit.

Volba povolání bez předsudků – Gender Studies

Tato publikace propojuje téma kariérového poradenství s genderovou problematikou. Jejím cílem je rozšířit spektrum povolání a studijních oborů, o nichž dívky a chlapci uvažují. Obsahuje 18 aktivit vztahujících se ke 4 dílčím cílům: pojmenování, nabourávání stereotypů, sebepoznání a vlastní strategie. Publikace je k dispozici zdarma v elektronické podobě na tomto odkaze <http://www.euroguidance.cz/nastroje-a-metodologie/volba-povolani.html>. Pro každou z aktivit jsou zpracované pracovní listy včetně popisu průběhu aktivity. Je možné si vybrat jen některou z 18 aktivit – doporučujeme vyzkoušet poslední aktivitu „improvizace pracovního pohovoru“.

Rozmanitý svět kariérového poradenství – EKS

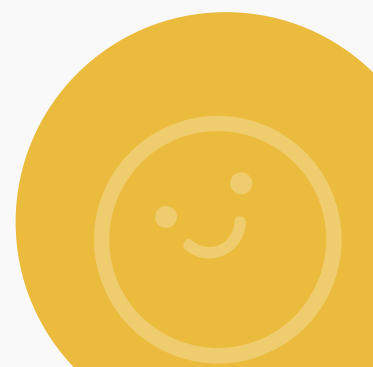
Tato publikace je zaměřena na seznámení se s kariérovým poradenstvím. Jejím cílem je předat konzultantům, učitelům, lektorům dalšího vzdělávání, psychologům, sociálním pracovníkům, koučům, terapeutům a dalším, kteří se považují za členy široké rodiny „pomáhajících profesí“ zkušenosti autorů a poukázat na to, že neexistuje univerzální šablona na to, jak má vypadat „ideální kariérový poradce“. Jsou jen jistá pravidla a principy, kterými se můžete řídit. Např. zde lze najít kapitulu o kompetencích kariérového poradce, o tom, jak pohlíží na tuto profesi žáci ZŠ, inspirace pro práci s klienty atd. Kniha je dostupná online na těchto webových stránkách:

https://asociacevsp.cz/_files/200000687-d0733d16d0/EKS%20-%20Rozmanit%C3%BD%20sv%C4%9Bt%20kari%C3%A9rov%C3%A9ho%20poradenstv%C3%AD.pdf

Rozvoj kariérového poradce – S. Navarová

Publikace je zaměřena na rozvoj komunikačních, prezentačních a dalších měkkých kompetencí u samotných poradců i žáků. Tyto kompetence jsou totiž nezbytné pro úspěšné uplatnění se na trhu práce. Kniha je určena kariérovým a výchovným poradcům, pedagogům či školním psychologům, kteří pomáhají žákům se vzdělávací a profesní volbou.

Zdroje

BRABEC, J., KREISLOVÁ, B. a L. ZÁBRANOVÁ, 2019. Jak efektivně zavést kariérové poradenství do škol [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.bezbarier.zcu.cz/images/Vzdelavani/Manualy-pro-pedagogy/manual_Infokariera.pdf

CAREER DESIGNER, 2020. Kariérové info & tipy zdarma [online]. [cit. 16. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.careerdesigner.cz/karierove-tipy-a-info-zdarma>

CDK, 2017. Centrální databáze kompetencí [online]. [cit. 17. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kompetence.nsp.cz/napoveda.aspx>

EVROPSKÁ KONTAKTNÍ SKUPINA, 2015. Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století. ISBN 978-80-87993-01-9

EVVOLUCE, 2013. Žákovské portfolio [online]. [cit. 27. 2. 2020]. Dostupné z: <http://www.evoluce.cz/projekty/zakovske-portfolio.php>

HAŠKOVÁ, K., VACULÍK, M., 2016. Kariérní kompetence a možnosti jejich využití v kariérovém poradenství v České republice. Lifelong Learning, roč. 6, č. 3, s. 81-101. ISSN 1804-526X

NSP, 2017. Povolání bez oboru a mezioborová [online]. [cit. 4. 3. 2020]. Dostupné z: <https://nsp.cz/odborny-smer/povolani-bez-oboru-a-meziororova>

NÚV, 2019. Portfolio dovedností žáka jako nástroj lepšího vstupu absolventů na trh práce [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/4222/>

NÚV, 2020a. EQAVET Kariérové poradenství a informace [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/eqavet/12-karierove-poradenstvi-a-informace>

Zdroje

NÚV, 2020b. Centrum fiktivních firem [online]. [cit. 20. 3. 2020].

<http://www.nuv.cz/p/centrum-fiktivnich-firem>

MEZERA, 2005. Hollandova teorie profesního vývoje [online]. [cit. 12. 3. 2020].

Dostupné z: https://www.zsbystrice.cz/images/dokumenty/holland_typology.pdf

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2020. Pedagogicko-psychologická poradna [online]. [cit. 1. 4. 2020].

Dostupné z: https://www.msk.cz/skolstvi/poradenska_pomoc.html

OECD, 2004. Career Guidance and Public Policy: Bridging the Gap [online]. [cit. 2. 3. 2020].

Dostupné z: [Dostupné z: https://www.oecd.org/education/innovation-education/34050171.pdf](https://www.oecd.org/education/innovation-education/34050171.pdf)

PATTONOVÁ, W., MCMAHONOVÁ, M., 2006. Kariérový rozvoj a systémová teorie [online]. [cit. 23. 3. 2020]. Dostupné z:

https://www.dzs.cz/file/4963/EG_Karierovy%20rozvoj%20a%20systemova%20teorie_%202015.pdf

SVOBODOVÁ, J., 2011. Exkurze ve výuce [online]. [cit. 24. 3. 2020]. Dostupné z:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/10081/EXKURZE-VE-VYUCE.html/>

ŠAFFKOVÁ, Z., 2001. Využití portfolia ve výuce argumentace. Kritické listy: čtvrtletník pro čtenářskou gramotnost a kritické myšlení ve školách. Praha: Kritické myšlení, č. 6, str. 18-20. ISSN 1214-5823

TOMKOVÁ, A., 2007. Způsob práce s portfoliem v primární škole[online] [cit. 20. 3. 2020].

Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/1544/ZPUSOB-PRACE-S-PORTFOLIEM-V-PRI-MARNI-SKOLE.html/>

ÚŘAD PRÁCE, 2020. Informační a poradenské středisko pro volbu a změnu povolání (IPS) [online]. [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/ips-2>

EXKURZE-pracovní list

JMÉNO PŘÍJMENÍ, TŘÍDA:

Popiš jedno z povolání

Název:

Vzdělání (maturita, výuční list, vysokoškolský diplom, škola, obor):

Vykonávané činnosti:

Pracovní prostředí:

Pracovní pomůcky (nářadí, stroje, zařízení, programy...):

Oblečení:

Vlastnosti, dovednosti:

Plat:

Benefity:

Výhody vykonávání povolání:

Nevýhody vykonávání povolání:

Fyzická zdatnost:

Možnost povýšit:

Zajímavosti (co mne zaujalo?):

NAVŠTÍVENÁ FIRMA:

ČÍM SE FIRMA ZABÝVÁ:

DATUM:

Jaké povolání se ti líbí?

VYPIŠ VYSKYTUJÍCÍ SE POVOLÁNÍ:

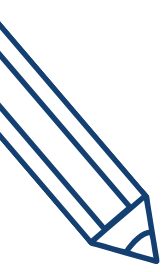
-
-
-
-

CHCI VYKONÁVAT NĚKTERÉ Z POVOLÁNÍ

Ano, a proč?

Ne, a proč?

Konec 1. části - Kariérové poradenství

